

Stop svineriet og vær med i RENE Uger

Smider du papir, dåser eller andet affald på gaden, eller ser du andre gøre det? Så var det måske på tide at få gjort noget ved svineriet.

Sæt skrald på skoleskemaet! Du og din klasse kan for eksempel samle affald og på den måde opfordre alle børn og voksne til at holde naturen og byen ren.

I kan få besøg på jeres skole af skraldebilen, og I kan tage ud på Genbrugspladsen og se, hvordan affaldet skal sorteres.

I kan vinde biffenbilletter

Der er også præmier til nogle af de kloge hoveder, der kan løse quizen på bagsiden!

Mobilejere på spanden

Hvert år forsvinder millioner af mobiltelefoner. Forskning i Storbritannien har afsløret, at 885.000 af dem ender i toilettet. 116.000 ryger med i vaskemaskinen. 60.000 mobiltelefoner bliver årligt brugt som tyggeben for Storbritanniens hunde.

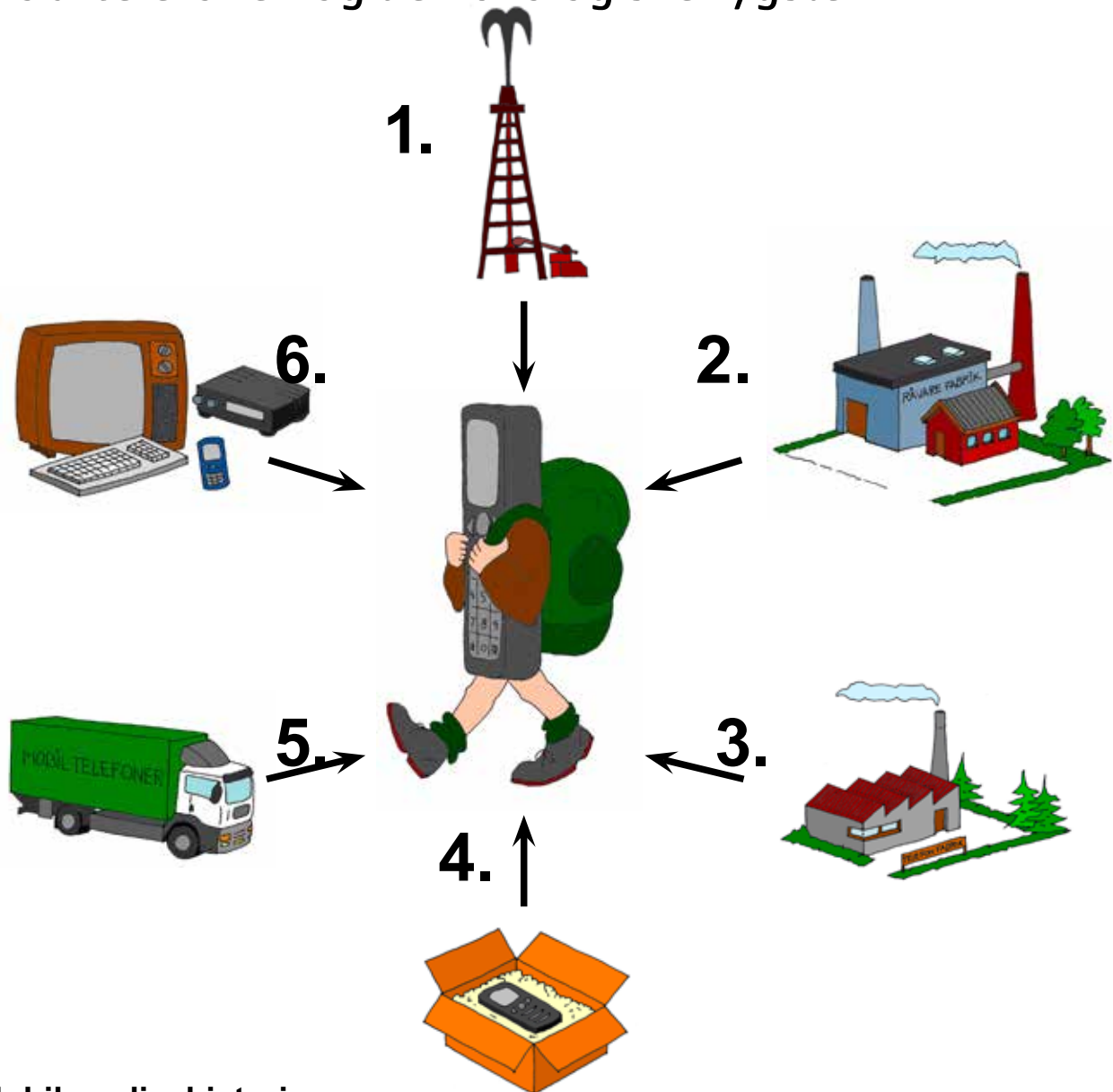
i Ved du..

Danmark er et af de lande i verden, der har flest mobiltelefoner pr. indbygger.

i Ved du..

Kun hver 10. telefon bliver afleveret til genanvendelse. Langt de fleste gamle telefoner ender i skuffen til senere udsmidning eller i skraldespande.

Mobiltelefonen og den økologiske rygsæk

Mobilens livshistorie

Vi ved, at mobiltelefonen forurener, når vi kasserer den, men vi ved meget lidt om den forurening, der knytter sig til fremstillingen af mobiltelefoner – det, man kalder den økologiske rygsæk.

Din mobil er lavet af mange forskellige råstoffer: guld, sølv, kobber, bly, nikkel og olie. Råstofferne henter man op af jorden forskellige steder i verden.

Det kræver energi og skaber affald at udvinde råstofferne, og det kræver energi og skaber affald at producere mobiltelefoner.

Mobiltelefonen skal transporteres fra fabrikken til forretningen. Det bruger man også energi til. Undervejs har din mobiltelefon skabt 26 kg affald. Læs mere om mobiltelefonens liv og dens økologiske rygsæk.

i Leksikon

Definition på økologisk rygsæk:

Den økologiske rygsæk for et produkt er vægten af alle materialer, der blev flyttet rundt på under fremstillingsprocessen, men som ikke blev en del af produktet.

Hvorfor har de sat affaldsdirektøren i fængsel?
- Han har haft fingrene i noget snavs!

1. Råstoffer

Råstoffer hentes op af jorden forskellige steder i verden. Det påvirker naturen, og det skaber affald. Det kræver mange forskellige råstoffer at lave en mobiltelefon. For eksempel er coveret lavet af plastik. Plastik laver man blandt andet af råolie.

2. Forarbejdning

Råstofferne skal først bearbejdes på fabrikker. Råolien bliver forarbejdet til den plastikmasse, som coveret skal fremstilles af. Forarbejdningen af råvarerne kræver energi og skaber affald.

3. Fremstilling

Når råstofferne er forarbejdet, bliver de kørt til en anden fabrik. Der fremstiller man delene til din mobiltelefon. Det er blandt andet printplader med mikrochips, skærm, tastatur og cover. Fabrikken bruger energi, og produktionen skaber affald.

4. Emballage

Når mobiltelefonerne er færdige, bliver de pakket i små plastikposer. Der bliver lagt en brugsanvisning fremstillet af papir ved, og det hele bliver pakket i kasser.

5. Transport

Kasserne transporteres fra fabrikken til telebutikken, ofte med lastbil. Lastbiler bruger energi i form af diesel, og de udleder affaldsstoffer blandt andet CO₂. Nu kan du så endelig købe den mobiltelefon, du så længe har ønsket dig.

6. Bortskaffelse

I gennemsnit beholder vi en mobiltelefon i 1½ år. Ikke nok med, at mobilen skaber en masse affald, når den bliver fremstillet og transporteret hertil. Nu er den selv blevet til affald.

På YouTube kan du, hvis du søger "Kend dit affald" se en film om, hvordan man får fat i de forskellige metaller, der er i din mobiltelefon. Du kan også se, hvordan din gamle mobil kan genanvendes.

Husk

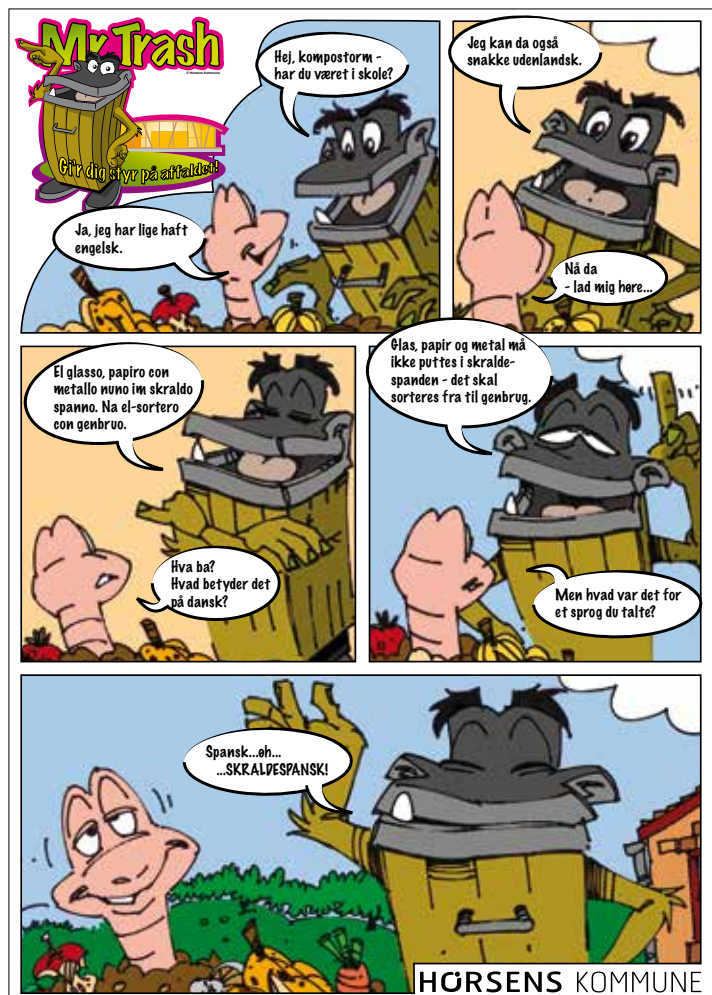
at trække opladeren til din mobil ud af stikket, når du ikke bruger den – så bruger du ikke energi på ingenting – opladeren bruger strøm - også, selv om mobilen ikke er tilsluttet.

Hvor kan du aflevere din mobil, når den ikke virker mere?

Alt elektronisk udstyr lige fra computere til mobiltelefoner og legetøj skal du aflevere på Genbrugspladsen, når det ikke dur mere.

På den måde er du sikker på, at det bliver behandlet på den rigtige måde, og at der ikke kommer giftige stoffer ud i naturen.

Elektronik, der bliver afleveret på Genbrugspladsen, bliver skilt ad. Så kan man genbruge de mange forskellige metaller, der findes i elektronikskrotten.

Quiz

Vind to biografbilletter! Vi trækker lod mellem besvarelsene og finder tre heldige vindere. Find svarene i Skralderen. Aflever din besvarelse til din lærer senest den 28-10-16. Vinderne offentliggøres på www.udmedskrald.horsens.dk den 11-11-16.

1. Endelig har du fået den nye mobil du ønsker dig! Hvor meget affald har fremstillingen af din mobil skabt, før du køber den i butikken?
 - 6 kg
 - 16 kg
 - 26 kg
2. Nu hvor du har fået en ny mobil, har du ikke brug for den gamle. Hvorfor skal du ikke putte den gamle i skraldespanden?
 - Det er farligt for skraldemanden
 - Den bliver brændt, og så slipper der farlige tungmetaller ud i naturen
 - Den kan eksplodere
3. Du ved selvfølgelig, at din brugte mobil skal afleveres på Genbrugspladsen. Men hvad sker der med mobilen?
 - Den bliver brændt i en stor ovn
 - Den bliver skilt ad, så skadelige metaller bliver behandlet rigtigt, så de ikke forurener naturen
 - Den bliver gravet ned
4. Din fine nye mobil er lavet af forskellige råstoffer. Hvilke råstoffer er din mobil blandt andet lavet af?
 - Guld og sølv
 - Diamanter og uran
 - Kul og bomuld
5. Er der brugt olie til fremstilling af din mobil?
 - Nej, olie er jo flydende
 - Nej, olie bruges kun til fremstilling af benzin
 - Jo, plastik bliver blandt andet lavet af olie

Navn: _____ Klasse: _____

Skole: _____

Stop svineriet i naturen!

Affald ved Husodde Strand

Skoven skal være ren! Et skovsvin gider ikke tage sit affald med hen i skraldespanden. Et skovsvin smider sit ulækre affald i naturen, så vi andre skal gå og se på det, og dyrene i skoven kan skære sig på glasskår og skarpe dåser.

Forskere vurderer, at der hvert år dør cirka en million havfugle og cirka 100.000 havpattedyr samt skildpadder ved enten at blive viklet ind i plastik eller ved at have spist affald.

Find svarene til quizzen

På www.udmedskrald.horsens.dk kan du fra den 11.11.2016 finde svarene til quizzen. Du kan også finde sjove spil.

*Hvordan griner skraldemænd?
- De skrald-griner!*

Horsens Kommune
Rådhusstræde 4
8700 Horsens

Telefon: 76 29 29 29

www.affald.dk
www.udmedskrald.horsens.dk

tekniskforv@horsens.dk
www.horsens.dk